

МОНАСТИРСЬКІ СИНОДИКИ ЯК ДЖЕРЕЛО ДО ІСТОРІЇ ЗАПОРОЗЬКОГО КОЗАЦТВА

Аналізуються інформативні можливості монастирських синодиків як джерел до історії Запорозької Січі

Ключові слова: Запорозька Січ, синодики, історичні джерела, кошовий отаман, Петро Калнишевський

Нещодавно дослідники отримали достатньо вагому інформаційну підтримку у вигляді як збірок джерел стосовно окремих періодів існування Січі [1], так і п'яти томів «Архіву Коша». Останнім часом історіографія збагатилася першими працями [2] і реєстрами [3, с.655-657; 4, 5, с.868-871; 6, с.806-809], не лише кошових отаманів [7; с.8, 109-111; 9, с.111-113, 246-247], але й кошової та паланкової старшини. Узагальнена інформація з'явилася і в Інтернеті.

Серед писемних джерел, які мало використовуються в історичних дослідженнях, залишаються поминальники, чи синодики, як монастирів, так і церков. Не всі з них мають інформацію про запорозьке козацтво, але деякі зберегли винятково важливі факти, які не дублюються іншими джерелами. Метою цієї статті є аналіз, по-перше, персональних згадок запорожців у синодиках, насамперед, київських монастирів: Межигірського, Софійського, Києво-Печерської Лаври, а також Золотоніського Благовіщенського монастиря, по-друге, поминальних рядів запорозьких старшин.

Для аналізу поминальних рядів використовується методика, яка напрацьована в ході дослідження козацької старшини Гетьманщини [10]. Привертає увагу той факт, що кожен монастирський синодик має свою специфіку черговості запису імені, при цьому ще і кожен рід вносив свої особливості. Узагальнюючи їх, визначаємо варіанти записів як прості і складні поминальні ряди.

Прості поминальні ряди.

I. Перші два імені – основоположники роду, чоловік і дружина, потім – їх діти, діти дітей і т.д.

II. Іноді ім'я найбільш визначного представника роду, по якому і іменувався запис, виносилось наперед, а далі так, як у варіанті I. Наприклад, поминання роду Івана Петренка: Івана (син), Петра (основоположник роду), Килини (його дружина). У коротких поминальних рядах, як правило, на другому місці стояли батько і мати першого.

III. Після імені представника роду йшло ім'я його дружини, їх дітей і нащадків.

Є і складні поминальні ряди:

IV. а) стародавній протопласт роду; б) гілка того, хто вносить у синодик імена; в) інші гілки. Класичний зразок такого складного поминальника – рід Виговських у Луцькій церкві [9, 93].

V. Поминання двох родин – чоловіка і дружини. У більшості випадків такі записи зроблені жінками, які поминали як свій рід, так і рід чоловіка в одному поминальному ряді.

VI. Різновидом варіанту IV було поминання роду взагалі, з виділенням поминання “по крові”.

VII. Іноді імена представників чорного і білого духовенства виносились наперед незалежно від дати смерті, а далі йшли “раби Божі”.

VIII. У деяких записах розділялися імена на два списки: померлих і убитих.

IX. Подаються два окремих списки: а) чоловіків; б) жінок.

X. Досить часто з поминаннями, додавалися записи “за здоров’я”.

Вносилися імена у сімейний поминальник, дописуючись до попередніх після смерті представника роду. Таким чином, кожне попереднє ім’я (за виключенням вищеназваних варіантів) свідчило про те, що його власник помер раніше (якщо не йшли парні записи: чоловік-дружина).

Застерігаємо, що такий порядок внесення імен був характерним для православних монастирів і церков лише у XVII – XVIII ст. І ні в якому разі його не слід переносити на більш ранній чи більш пізній періоди.

Стосовно Запорозької Січі найбільш ефективним джерелом, яке дозволяє локалізувати представників родів записаних у синодиках у часі і просторі (за куреннями), є «Реєстр Війська Запорозького Низового 1756 року» [11].

Межигірський синодик зберіг поминання представників Запоріжжя в трьох блоках. У першому з них два поминальних ряди стосуються козацької проблематики. Михайло Почавський із Запоріжжя позначений як «пан», а також «пан» Гаврило Семенович, осавул запорозький, які вписали свої синодики у XVII ст. Про це свідчить їх оточення в записах синодика – Демян Якимович, сотник лисянський, Самійло Лапека з Остра, Андрій Житинський з Полтави [12, 325].

В другому блоці записано поминання 11 запорожців: козака Переяславського куреня Петра Шабельника, якогось козака Платнірівського куреня Демяна з вказівкою, що це колишній суддя (Дем’ян Терентійович Чорний (1757), осавула запорозького Луки (Лука Іванович Великий (1761 – 1762), отаманів Платнірівського куреня Івана Чорного, Щербинівського куреня Кіндрата Васильовича Станка, Брюховецького куреня Михайла Рудя, Уманського – Опанаса Марковича, козаків Корсунського куреня Івана Шарпила, Сергіївського куреня Максима, Полтавського – Родіона Рубана, Щербинівського куреня Михайла Вергуненка [12, 338].

Третій блок складається з поминання родів, які зведено у відповідну таблицю

№ п/п	ПП	Курінь	Посада	Додаткова інформація
1	Іван Солонина	із Запоріжжя		
2	Григорій Дзюба	Іванівський	козак	
3	Василь		Колишній кошовий	Сич Василь Григорович – запорозький посол на підписанні миру з Кримом (1749), кошовий отаман (1743 – 1744), (1750).
4	Іван Кондратенко	Батуринський	товариш	«пан»
5	Ілля	Корсунський	отаман	
6	Федір Федорка	Тимошівський		«пан»
7	Яким	Величковський	товариш	
8	Іван Якович Глоба	Пашковський	писар військовий	Писар на перевозах і паланках, курінний отаман Пашківський, писар військовий (1763 – 1774), сестра Явдоха за Василем Михайловичем Бойком (? – 1740 – 1760 – ?) [13, 368].
9	Іван Дем'янович Гаркуша		Священик колишньої січової церкви	
10	Стефан Решетило	з Запоріжжя		«пан»
11	Лука Решетило	з Запоріжжя		«пан»
12	Сидір Москов	з Запоріжжя		«пан»
13	Іван Кошовий	Левушківський	товариш	«пан»
14	Данило Шквира	Ведмедівський	козак	«пан»
15	Олексій Вербицький			«пан», запорозький посол на підписання миру з Кримом (1749)

16	Іван Білицький		кошовий	«пан» Іван Григорович – кошовий отаман (1737, 1738),
17	Павло Козелецький	Корсунський	колишній кошовий	Павло Кирилович – отаман курінний корсунський (1743), отаман кошовий (1747), колишній суддя військовий (1758), суддя військовий (1762), курінний отаман корсунський, кошовий отаман, шляхтич
18	Данило Гладкий	Іркліївський	Осавул військовий	«пан» Данило Степанович – козак Іркліївського куреня, шляхтич, військовий осавул, кошовий (1753, 1754).
19	Стефан Шкурський	Іркліївський	козак	
20	Стефан	Уманський	колишній кошовий	Стефан Євстафійович (1740)
21	Яким	Стебліївський	колишній кошовий	Яким Гнатович Малий – кошовий (1743 – 1744, 1748 – 1749, 1750 – 1752, 1754)
22	Данило Матрос	Поповичівський	козак	
23	Павло Сахновський Горб	Шкуринський	Козак, колишній суддя	
24	Григорій Лантух	Рогівський	кошовий	Григорій Федорович – кошовий (1755 – 1756, 1758, 1761 – 1762, 1763)
25	Лука Іванович Савченка	Дядьківський	осавул	
26	Іван Келебердинець	Брюховецький	козак	

27	Тиміш Ус	Дядьківський	козак	
28	Олексій Кривий	Брюховецький	козак	
29	Левко Брегеда	Стеблівський	козак	
30	Іван Балабуха	Пластунівський	козак	
31	Харко Литвин	Пластунівський	козак	
32	Демко	Платнерівський	Козак, колишній суддя	Дем'ян Терентійович Чорний – суддя (1757).
33	Іван Бурніс	Крилівський	суддя	Іван Григорович – суддя (1768 – 1769), старшина (1770.1.09.) [1, 156].
34	Павло Письменний	Шкуринський	козак	
35	Опанас Ячний	Шкуринський	отаман	
36	Іван Малий	Корсунський	отаман	
37	Микола Тимофійович Касапа	Дерев'янківський	суддя	суддя (1770 – 1773)
38	Сохацький	Кальниболоцький		
39	Стуконог	Джерелівський		
40	Нетреба	Джерелівський		
41	Тимофій Ус		козак	
42	Михайло Куций		козак	
43	Самійло Чекерес	Брюховецький	козак	
44	Олексій Поповичівський		кошовий	Олексій Григорович Білицький – кошовий (1759 – 1760)
45	Пилип Федорович	Канівський	Отаман, колишній кошовий	Пилипенко Пилип Федорович – кошовий (1764)
46	Захар Купець	із Запоріжжя		«пан»
47	Андрій Сірко		козак	
48	Ничипір Мотченко	Менський	Писар, з Лубен	
49	Василь Олексійко	Крилівський	отаман	
50	Яків Ворона	Переяславський		
51	Петро Сорочинський		Значний товариш	кошовий (1701.28.06. – 1702.10. – ?),

			Війська Запорозького	(1707.6.06. – 12.).
52	Іван Шпак		Козак, з Переволоч- ної	
53	Федір Шишацький	Корсунський	козак	
54	Левко	Переяславський	отаман	
55	Іван Малашевич		кошовий	«пан», кошовий (1734 – 1736)

У третьому блоці вдалося виявити поминальні ряди 55 запорожців, з них 9 кошових (Петро Сорочинський, Василь Сич, Олексій Білицький, Іван Білицький, Іван Малашевич, Пилип Федорович, Григорій Лантух, Яким Малий, Павло Козелецький), 4 військових суддів, 2 осавулів, 1 писаря, 5 курінних отаманів. Всього у Межигорському синодику удалося виявити 68 поминальних записів запорожців.

Вдалося виявити чотири книги синодика Києво-Печерської Лаври, у яких є згадки про запорожців. У найстарішій із них збереглися поминальні записи Тимоша Пташника і Мартина Середенка із Запоріжжя [14, 168].

В одній з книг є поминання козака Рогівського куреня Семена Ганченка [15, 149] і кошового Григорія Сагайдачного. Останній названий «паном», що засвідчує його шляхетські коріння [15, 149 зв.]. У поминальнику п'ять імен: дві пари (Ярема і Василиса, Іван і Уляна) та окремо чоловіче – Григорій [15, 149 зв.]. Григорій Сагайдачний був кошовим кілька разів: (? – 1686 – ?), (? – 1687.09. – ?), (1688.07.). У реєстрах кошових йому передують Григорій Яремів. Поминальник засвідчує, Сагайдачний був Григорієм Яремовичем.

У третій книзі синодика Києво-Печерської Лаври поминали свої роди кошовий Іван Білицький [16, 72], «пан», отаман і наказний кошовий Стефан Решетило [16, 203 зв.]. Ще у одному помяннику КПЛ поминали 11 родів 12 січових козаків [17, 338 – 338 зв.], які зведені в таблицю.

№ з/ч	ППП	Додаткова інформація
1 2	Сидір Білий Гнат Білий	Гнат – козак Тимошівського куреня (1756) [11, 100], мабуть, і Сидір розпочинав у цьому куреня [11, 97], потім, житель містечка Стара Самара [5, 311], отаман Незамайківського куреня (1767) [1, 112], осавул [1, 215, 237, 238, 310, 313, 314, 316]
3	Бутурлака Тихін	
4	Буцкий Герасим	
5	Гладкий Данило – кошовий	
6	Зуб Гнат	Григорій [1, 112]

7	Коптелий Стефан	
8	Кошовий Стефан	
9	Ступка Іван	
10	Чорний Іван	Іван – козак Пашківського куреня [1, 325]
11	Шрам Яків	Іванівський курінь (1756), мав зимівник у гирлі Опалис [11, 155, 272]
12	Щербина Іван	

Софійський монастирський помянник зберіг поминання роду запорожців Прокопа Вороного [18, 184], Омеляна [18, 171], козака Івана Білицького [18, 176], Степана Решетила, колишнього судді військового (1734 [2, 75; 19, 176]) і наказного отамана кошового (1737), кошового Семена Ієремієва [18, 176]. Поминальник останнього (Яремія, Ганна, Семен, Федора, Устина, Тимофій, Григорій, Настасія, Ірина, Кирило, Іван, Меланія, Максим, Василь, Олексій, Антоній, Марія, Гафія, Павло) можемо датувати 1742 р., оскільки лише в цьому році він був кошовим.

У Києво-Михайлівському монастирі поминав свій рід Діонісій Деминський священник з Січі, в роду йому передував священник Геннадій [20, 137].

У синодику Золотоніського Благовіщенського монастиря до 1777 р. вписані роди 84 січових козаків. В майбутньому цікавим здається порівняння записів у цьому синодику з синодиком Золотоніського Красногірського монастиря [21, 165 – 171].

№ з/ч	ППП	Додаткова інформація
1.	Бачмак Михайло	козак Іванівського куреня (1756) [11, 155]
2.	Безшапка Прокіп	
3.	Білий Андрій	Андрії – козаки у п'яти куренях (1756)
4.	Білик Герасим	Козак Ірклівського куреня (1756) [11, 289]
5.	Бобох Василь	Козак Конеловського куреня (1756) [11, 162]
6.	Брейцура Тимофій	
7.	Великий Федір	Федори – в чотирьох куренях (1756), Клим – отаман Нижчестеблівського куреня (1767) [1, 111], Лука – військовий старшина [1, 112, 172, 225, 230, 237]
8.	Величко Семен	козак Тимошівського куреня (1756) [11, 101]
9.	Вербицький Андрій	козак Тимошівського куреня (1756), полковник Кальміуської паланки (1758) [5, 515], отаман Тимошівського куреня (1764, 1767) [11, 303; 1, 111], наказний військовий суддя (1773 – 1774) [11, 97, 303]. У синодику вказано, що він «убієнний»

10.	Горкуша Іван	козак Величківського куреня (1756), власник зимівника в Осокоринці [11, 105, 269]
11.	Греденко Іван	
12.	Гупка Роман	
13.	Галаган Семен	козак Левушківського куреня (1756) [11, 108]
14.	Гонтовий Андрій	Козак Дерев'янківського куреня (1756) [11, 59]
15.	Гузь Олефір	
16.	Дахненко Григорій	
17.	Демиденко Іван	козак Шкуринського куреня (1756), курінний отаман [11, 223, 314]
18.	Деревченко Семен	
19.	Довгополий Яків	козак Левушківського куреня (1756) [11, 108]
20.	Жавага Михайло	
21.	Журба Тимофій	
22.	Забрезний Макар	
23.	Залога Ілля	
24.	Зачний Опанас	
25.	Злий Клим	Клими – козаки Левушківського і Брюховецького куреня (1756) [11, 108, 123], Іван – мешканець сл. Тритузне [1, 174]
26.	Калниш Петро	
27.	Каневський Михайло	
28.	Кичкиня Андрій	отаман Дядьківського куреня (1756) [11, 118]
29.	Кобзар Кіндрат	козак Шкуринського куреня (1756) [11, 225]
30.	Козаня Тимофій	
31.	Козьменко Микита	
32.	Колога Олексій	
33.	Колоша Пантелеймон	
34.	Конеловза	
35.	Корпан Іван	козак Канівського куреня (1756) [11, 177]
36.	Корсунський Сидір	
37.	Кравець Канівський Петро	козак Канівського куреня (1756) [11, 179]
38.	Кривий Олексій	козак Брюховецького куреня за Межигірським синодиком
39.	Кривошия Семен	
40.	Кулик Павло	Павло – у трьох курінях (1756), Іван – полковник Кодацької паланки [1, 121, 162, 165, 174; 21, 131; 2, 101], Дмитро – полковник Самарської паланки [1, 257]

41.	Куля Іван	козак Джерелівського куріня (1756) [11, 90]
42.	Кунпан Іван	Іван – козаки у шести курінях (1756).
43.	Ланець Микита	козак Іркліївського куріня (1756) [11, 206]
44.	Левушковський Андрій	
45.	Литвин Йосип	Данило [1, 111], Йосип – козаки у п'ятьох курінях (1756)
46.	Малий Хома	Хома – козаки в чотирьох курінях (1756). Микита – племінник П.Кальнишевського, мешканець Нового Кодака [1, 180, 212]
47.	Манжос Герасим	
48.	Мачуха Омелян	
49.	Міняйло Данило	отаман Рогівського куреня (1756) [11, 39]
50.	Молдаван Кирило	Яків – козак Ведмедівського куреня (1756) [1, 112; 11, 127]
51.	Незамаєвський Сидір	
52.	Низгушевець Петро	
53.	Немилистовий Микола	
54.	Нудга Петро	козак Іркліївського куреня (1756) [11, 208, 210]
55.	Оберемок Захар	
56.	Обух Федір	козак Васюринського куреня (1756) [11, 197]
57.	Пес Андрій	
58.	Плухота Василь	козак Кущівського куреня (1756) [11, 146]
59.	Плічко Кирило	Кирик – козак Кущівського куреня (1756) [11, 145]
60.	Плич Влас	
61.	Плухота Стефан	
62.	Полежай Григорій	Павло – мешканець сл. Романкове [1, 172]. Григорій – козак Полтавського чи Щербинівського куреня (1756) [11, 80, 213]
63.	Полонський Антін	
64.	Посунка Іван	Козак Васюринського чи Платнірівського куреня (1756) [11, 200, 135]
65.	Рябий Семен	Рябий Петро – самарський отаман [1, 171, 174]
66.	Сила Антін	Силиха Ганна, вдова, мешканка м. Самари [1, 176, 177]
67.	Сила Мартин	Козак Шкуринського куреня (1756) [11, 223]
68.	Сич Василь	Василь Григорович – кошовий [1, 159]. У поминальнику єдине ім'я Григорій
69.	Скрипка Іван	
70.	Собермос Захар	

71.	Соломка Григорій	
72.	Стоян Василь	козак Іркліївського куреня (1756) [11, 208]
73.	Сукур Григорій	Олексій – полковник Кодацької паланки [7, 332, 400] [3, 101] [1, 227], Григорій згадується в багатьох куренях (1756)
74.	Сукур Ілля	
75.	Суперека Яким	козак Шкуринського куреня (1756) [11, 223]
76.	Сухий Опанас	
77.	Таран Андрій	козаки згадуються у кількох куренях (1756)
78.	Таран Андрій	
79.	Таран Корнило	Корнії – козаки у п'ятьох куренях (1756), один з них – отаман Шкуринського куреня [11, 223]
80.	Терентевич Демян	
81.	Труба Артем	козак Шкуринського куреня (1756) [11, 226]
82.	Тютюнник Григорій	козак Шкуринського куреня (1756) [11, 223, 314]
83.	Федорович Пилип	кошовий [1, 20, 21, 22, 76, 99, 137, 232, 280, 281, 292]
84.	Хандуд Мойсей	
85.	Хирний Демян	козак Незамаївського куреня (1765) [11, 205]
86.	Холод Стефан	козак Левушківського куреня (1756), власник зимівника біля Сури [11, 108, 260, 303 – 304]
87.	Хочай Яким	козак Кисляківського куреня [11, 149]
88.	Чабан Федір	козак Іркліївського куреня (1756) [5, 659; 11, 206]
89.	Червоноштан Прокіп	козак Левушківського куреня (1756) [5, 730; 11, 108]
90.	Черевко Василь	козак Кальниболоцького чи Менського куреня [1, 55, 96]
91.	Чорний Данило	
92.	Чумак Іван	
93.	Шерстюк Андрій	Іван – козак і мешканець Нового Кодака [1, 179]
94.	Щербина Пилип	
95.	Щербина Яків	
96.	Ячний Опанас	Герасим – козак Титарівського куреня (1756) [11, 218]

Кошовий Петро Калнишевський у Золотоноші поминав своїх попередників Гаврила, Якова, Івана, Федора, Євстафія, Антіна, Андрія, Ганну, Григорія, Григорія [23, 38]. Єдине жіноче ім'я – Ганна, за даними

деяких дослідників імя дружини Івана Калнишевського було Гафія [24, 310], тому Ганна може бути однією з сестер.

За деякими даними Петро Калнишевський мав рідного брата Семена, який був священиком Миколаївської церкви у містечку Сміла [24, 310]. Як бачимо, в поминальнику він не згаданий. Це означає, що на час запису він був ще живим. Для аналізу священицького середовища має значення поминання Луки Дуброви з Лохвиці: Лука, Гафія, Максим, Марія, Кіндрат, Килина, Гафія, Максим, Іван, Настасія, Семен, Ірина [25, 140], бо Василь Якович Дуброва був священиком Миколаївської смілянської церкви дещо пізніше, за Калниша (? – 1747 – 1780), а як відомо, парафія переходила в першу чергу сину чи зятю. У 1752 р. В.Дуброва мав суперечку за млин та греблю на р. Хмелівці з козаками Семеном та Данилом Гордієнками [26, 1].

Із згаданих у джерелах Андрій і Давид Калниші у синодику є Андрій. Враховуючи, що поминальний ряд роду був записаний до 1775 р., вірогідніше, до 1765 р. Андрій помер до цього часу, а Давид ще ні. Можливо, публікація імен помянника Петра Калнишевського допоможе в майбутньому більш детально в'ясувати його родовід і зробить свій внесок в історіографію цієї непересічної людини [27, 204-213].

У проаналізованих синодиках маємо поминальні записи близько 200 запорозьких козацьких родів, які дозволяють уточнити належність до того чи іншого куріня, шляхетське походження окремих запорожців, дають поіменний перелік родичів. Цінність інформації, яку отримуємо з них підсилюються, ще й тим, що атестати вище перерахованих старшин і козаків не збереглися [28]. Поступове накопичення в археографічних виданнях, історіографічних джерелах інформації про запорожців висовує на чергу дня необхідність створення єдиного реєстру як запорозької старшини, так і рядового козацтва.

Бібліографічні посилання:

1. Петро Кальнишевський та його доба. Зб. док. та мат. / Упорядники В.В.Грибовський, В.І.Мільчев, І.Л.Синяк. – К., 2009.
2. Репан О.А. Персональний склад старшини Кодацької паланки // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. XXVI. Тематичний випуск. Військо Запорозьке як символ свободи і незалежності. – Запоріжжя, 2009. – С.99-103.
3. Архів Коша Нової Запорозької Січі. Корпус документів 1734–1775. – Т.1. – К., 1998.
4. Архів Коша Нової Запорозької Січі. Корпус документів 1734–1775. – Т.2. – К., 2000.
5. Архів Коша Нової Запорозької Січі. Корпус документів 1734–1775. – Т.3. – К., 2003.
6. Архів Коша Нової Запорозької Січі. Корпус документів 1734–1775. – Т.4. – К., 1998.
7. Голобуцький В. Запорозька Січ в останні часи свого існування (1734–1745). – К., 1961.
8. Мицик Ю.А. Козацький край: Нариси історії Дніпропетровщини XV–XVIII ст. – Дніпропетровськ, 1997.
9. Кривошея В.В. Національна еліта Гетьманщини (Персональний склад і генеалогія козацької старшини. 1649–1782 рр.). – Ч.І. – К., 1998.
10. Кривошея В.В. Українська козацька старшина. Ч.2. Синодики як джерело до козацько-старшинської генеалогії. – К.: ІПіЕД НАНУ, 1998.
11. Архів Коша Нової Запорозької Січі. Корпус документів 1734 – 1775. – Т. 5. Реєстр Війська Запорозького Низового 1756 року. – К., 2008.

12. IP НБУ. – Ф.301. – №565 л.
13. Єфименко П. Последний писарь Войска Запорожского Глоба // Киевская старина. – 1882. – Т. III. – Август.
14. Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник (далі – НКПІКЗ). – КПЛ. – Кн.2090.
15. НКПІКЗ. – КПЛ. – Кн. 907.
16. НКПІКЗ. – КПЛ. – Кн. 878.
17. IP НБУ. – Ф.І. – № 5410.
18. Помянник Софії Київської. Публікація рукописної пам'ятки другої половини XVIII – першої чверті XIX ст. / Упорядкування та вступні статті Оксани Прокоп'юк. – К., 2004.
19. Скальковский А. Филипп Орлик и запорожцы // Киевская старина. – 1882. – Т. II. – Апрель.
20. IP НБУ. – Ф.307 – № 538 п/1744.
21. Нестеренко В. Помянник Красногірського Золотоношського монастиря в контексті дослідження козацьких родоводів // Нові дослідження козацької доби в Україні. – Вип. 18. – К., 2009.
22. Пашенко О., Водотика С., Удовенко І. Структура та функції правоохоронних органів Запорозької Січі // Козацька спадщина. – Нікополь-Запоріжжя, 2005. – Вип. 1.
23. IP НБУ. – Ф.І. – № 696.
24. Коцур П.М. Дерево мого роду. – Переяслав-Хмельницький, 2005.
25. IP НБУ. – Ф. І. – № 1789.
26. ЦДАК України. – Ф. 64. – Оп. 1. – Спр. 356.
27. Колодчук Д. Доля і діяльність Петра Калнишевського: історіографія проблеми // Гілея. – 2010. – Вип.34.
28. Ченцова Н.В. Атестати запорозьких козаків в архіві Коша Нової Запорозької Січі як джерело до вивчення козацьких біографій // http://www.ukrterra.com.ua/developments/history/cossacks/chencova_atestat.htm

V.Krivosheja

The monastery synodyks as the sources of the history of Zaporizhian cossacs
The analysis of information opportunities of the monastery synodyks as recourses of the History of Zaporizhian Sich

Keywords: Zaporizhian Sich, synodyks, historical recourses, koshovy otaman, Petro Kalnishevskiy

Кривошея В.В.

Монастырские синодики как источник по истории Запорожского казачества

Анализируются информационные возможности монастырских синодиков как источников по истории Запорожской Сечи

Ключевые слова: Запорожская Сеч, синодики, исторические источники, кошевой атаман, Петр Калнышевский